

ES DZĪVOJU ZAĻI

Eiropas
Savienības
māja

Izglītības posms

9. klase

Mācību priekšmeti

Sports un veselība, ģeogrāfija, angļu valoda.

Metode

Domāšanas rutīna „Debesspusēs”.

Spraudņa sasniedzamie rezultāti

Pēta personības dzīves pieredzi un analizē to, lai attīstītu ieradumus darboties ilgtspējīgi un apkārtējai videi draudzīgi.

1.

Skolēni iepazīstas ar internetā vai 1. pielikumā pieejamo informāciju par Grētu Tūnbergu.

Daži avoti (LSM.LV pieejamo rakstu nosaukumi):

- 06.05.2020.: *Grēta Tūnberga aicina vērsties pret piecām valstīm, kurās apdraudēta bērnu dzīvība*
- 06.03.2020.: *Eiropas notikumu TOP3 šonedēļ: Grieķijas migranti, ES sarunas ar britiem un Klimata likums*
- 04.03.2020.: *EK publiskotais Klimata likums izpelnās Grētas Tūnbergas kritiku (papildināts)*
- 21.01.2020.: *Tramps Davosas forumā uzrunā par klimatu aicina noraidīt «pastarās dienas sludinātājus» (papildināts)*
- 21.01.2020.: *Davosā sākas 50. Pasaules ekonomikas forums*
- 11.01.2020.: *Grētas Tūnbergas tēvs: Kopš iesaistīšanās kampaņā pret klimata pārmaiņām meita ir laimīgāka*

2.

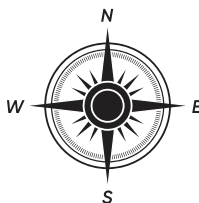
Skolotājs iepazīstina skolēnus ar domāšanas rutīnu „Debesspusēs” un lūdz aizpildīt kompasa zīmējumu:

1. solis. Atkārto debesspušu nosaukumus angļiski: *East, West, North un South.*

2. solis. Izceļ atslēgvārdus: *East – Excites, West – Worrysome, North – Need extra info un South – Stance & Suggestions.*

3. solis. Tiek vizualizēti jautājumi latviešu valodā:

- Kas tevi aizrauj šajā pieredzes stāstā?
- Kas tevi dara bažīgu šajā stāstā?
- Kādu papildu informāciju tu vēlies iegūt?
- Kāds ir tavs viedoklis par to, ko tu tikko izlasīji?

3.

Katrs skolēns uzraksta 10 svarīgākos vārdus par Grētu Tūnbergu. Tiek veidots kopīgs klases vārdu mākonis (izmantojot internetā pieejamos rīkus). Saruna klasē par mākonī visbiežāk lietotajiem vārdiem, kopējo mākoņa vēstījumu u. c.

Skolotāja piezīmes

1. pielikums

Raksts laikrakstā „Diena” (08.07.2020.):

Grēta Tūnberga (vai Tūnberja, kā dažviet mēdz rakstīt) ir pusaudze, kas ir uzspriecinājusi internetu. Šķiet, ka gandrīz katram ir viedoklis par viņu, taču cik daudz tu par viņu zini? Jaunā meitene ir burtiski dažu nedēļu laikā izaugusi no parastas zviedru skolnieces līdz pasaules mēroga superzvaigznei un Nobela miera prēmijas kandidātei. Ko mēs par viņu zinām?

Patiesībā jau Grēta savu aktīvismu nav tikko sākusi. Protesta akcijas meitene uzsāka jau 2018. gada augustā, pavadot trīs nedēļas pie Zviedrijas parlamenta ēkas, lai protestētu pret pielaidīgo Zviedrijas rīcību klimata jautājumos. Viņas piemērs bija lipīgs – drīzumā arī citi jaunieši pievienojās protestiem savās pašvaldībās. Kopā tika izveidota vesela protestu kustība – *Fridays for Future* jeb Piektdienas nākotnei. Tā turpinās arī šobrīd: protesti pret klimata problēmu ignorēšanu norit nu jau katru piektdienu.

Tomēr Grētas uzstājīgums nav mērāms tikai globālā mērogā un sācies jau mājās – savulaik visnotaļ turīgos vecākus jaunā meitene pārliecināja atteikties no lidošanas ar lidmašīnu un gaļas ēšanas. Grētas mammai tas daļēji nozīmēja atteikšanos no profesionālās karjeras: viņa ir operas dziedātāja, un šīs profesijas pārstāvjiem bieži pārlidojumi ir daļa no ikdienas. Vecāki tomēr piekrita – reiz jau uztraukums un skumjas par klimata jautājumiem bija padarījušas meiteni letarģisku, viņa bija pat pārtraukusi ēst un sarunāties. Vēlāk Grētai tika diagnosticēts Aspergera sindroms – specifisks autisma paveids. Cilvēkiem ar Aspergeru nereti ir grūtības iekļauties sabiedrībā, neskatoties uz inteliģences līmeni krietni virs vidējā (tāds ir bijis daudziem zinātniekiem un matemātiķiem). Šis ir viens no faktoriem, par kuru meiteni netaisnīgi nozākā viņas pretinieki – meitenes diagnoze, galu galā, nekādi nemaina problēmu, par kuru viņa izsakās.

Taču kādēļ visi par viņu runā tieši tagad? Šī gada augustā Grēta tika uzaicināta uz ANO klimata konferenci, kas norisinājās Ņujorkā. ASV parasti ir vieta, uz kuru lido, tomēr šādu opciju meitene neizskatīja. Tā vietā viņa Atlantijas okeānu šķērsoja buru jahtā, kura bija aprīkota ar saules paneļiem un zemūdens turbīnām – respektīvi, ceļojums noritēja bez izmešiem. Tiesa, neliela darvas karote – vēlāk izrādījās, ka vairāki apkalpes locekļi bija devušies uz ASV ar lidmašīnu, lai jahta varētu atgriezties Eiropā.

Šis, vismaz pašreiz, arī ir Grētas spožums – jaunā dāma neaicina piekrist viņas viedoklim, bet gan apgalvo, ka viņai trūkst zināšanu konkrētu risinājumu ieteikumiem. Taču, lūk, zinātnieki gan ir paveikuši gana lielu darbu, lai viss būtu skaidrs gan par klimata apdraudējumu, gan par to, kas jādara, lai arī pēc 50 gadiem mums būtu planēta, kuru apdzīvot. Un šo skatupunktu, neatkarīgi no simpātijām vai antipātijām pret Grētu, gan ir grūti un visnotaļ bezatbildīgi ignorēt.